

АТОМНИК АУКРАЇНИ

№16 (1063) 22 квітня 2021 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

26 КВІТНЯ — ДЕНЬ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ І МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ РАДІАЦІЙНИХ АВАРІЙ ТА КАТАСТРОФ

26 квітня 2021 року минають 35-ті роковини від дня найбільшої в історії людства техногенної катастрофи. Під час експерименту на 4-му реакторі Чорнобильської атомної електростанції сталися два вибухи. В атмосферу вирвалася хмара радіоактивного пилу. Вітер поніс на північний захід небезпечні радіоактивні ізотопи, які осідали на землю, проникали у воду. За числом потерпілих від аварії Україна посідає перше місце серед колишніх республік Радянського Союзу. На долю Білорусі припало майже 60% шкідливих викидів. Від радіаційного забруднення сильно постраждала і Росія. Потужний циклон проніс радіоактивні речовини територіями Литви, Латвії, Польщі, Швеції, Норвегії, Австрії, Фінляндії, Великої Британії, а пізніше — Німеччини, Нідерландів, Бельгії.

Експеримент на ЧАЕС почався в ніч на 26 квітня о 01:23. Ситуація вийшла з-під контролю. О 01:25 після вибухів реактор був зруйнований. Спалахнуло понад 30 вогнищ пожежі. Основні приборкали через годину, а повністю ліквідували загоряння до 5-ї ранку 26 квітня. Проте пізніше виникла інтенсивна пожежа у центральному залі 4-го блока, з якою боролися з використанням вертолітної техніки аж до 10 травня.

На момент аварії у приміщенні 4-го енергоблока перебували 17 працівників. Під завалами загинув старший оператор реакторного цеху Валерій Ходемчук. Удень 26 квітня від опромінення помер наладчик Володимир Шашенок. 11 працівників від променевої хвороби померли упродовж травня 1986-го у московській лікарні №6.

Чорнобильська катастрофа в цифрах і датах:

1977 року запустили перший блок Чорнобильської АЕС.

2 роки пропрацював четвертий енергоблок ЧАЕС — на повну потужність його запустили 1984 року. Це був «наймолодший» і «найсучасніший» реактор.

30 співробітників АЕС загинули внаслідок вибуху або гострої променевої хвороби протягом кількох місяців з моменту аварії.

500 тисяч людей померли від радіації, за оцінками незалежних експертів.

8,5 мільйона жителів України, Білорусії, Росії у найближчі дні після аварії отримали значні дози опромінення.

90784 особи було евакуйовано з 81-го населеного пункту України до кінця літа 1986 року.

Понад 600 тисяч осіб стали ліквідаторами аварії — боролися з вогнем і розчищали завали.

2293 українських міст і селищ із населенням майже 2,6 мільйона осіб забруднено радіоактивними нуклідами.

200 тисяч квадратних кілометрів — на таку територію поширилася дія радіації. Із них 52 тисячі квадратних кілометрів — сільськогосподарські землі.

10 днів — з 26 квітня до 6 травня — тривав викид активності із пошкодженого реактора на рівні десятків мільйонів кюри на добу, після чого знизився у тисячі разів. Фахівці називають цей період активною стадією аварії.

11 тонн ядерного палива було викинуто в атмосферу внаслідок аварії на 4-му енергоблоці ЧАЕС.

400 видів тварин, птахів і риб, 1200 видів флори продовжують існувати у зоні відчуження, де через істотне та катастрофічне забруднення повітря, ґрунтів і вод заборонено проживати людям.

3 26 квітня по жовтень 1986 року Чорнобильська АЕС не працювала. У жовтні 1986-го 1-й і 2-й енергоблоки було знову введено в експлуатацію; у грудні 1987 року відновив роботу 3-й. 4-й енергоблок не запрацював.

1991 рік — на 2-му енергоблоці сталася пожежа, внаслідок якої була заблокована робота реактора.

Грудень 1995 року — підписання меморандуму між Україною та країнами «Великої сімки» і Комісії Європейського Союзу, відповідно до якого почалася підготовка програми повного закриття станції.

15 грудня 2000 року — Чорнобильську атомну електростанцію зупинено повністю.

Вересень 2010-го — закладка фундаменту під новий саркофаг над зруйнованим 4-м енергоблоком, у квітні 2012-го стартувало будівництво арки, що мала накрити об'єкт «Укриття», у жовтні 2011 року на майданчику комплексу «Вектор» почалося будівництво Централізованого сховища відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання.

29 листопада 2016 року завершено насунання арки над 4-м енергоблоком.

(За інформацією Українського інституту Національної пам'яті)

Зона відчуження: зміна філософії робіт

Сьогоднішня публікація — спогади представника Атомпрофспілки у Чорнобильській об'єднаній організації профспілки Миколи Тетеріна, ліквідатора 3-ї категорії, чи як сам себе називає Микола Васильович, ліквідатора «другої чорнобильської хвилі». Роздуми про минуле, сучасне, а також і майбутнє зони відчуження, з якою міцно пов'язала його примхлива доля. Бо багато років тому молодим хлопчиною після закінчення технікуму Микола потрапив за направленням з російського «міста наречених» Іваново аж до Києва. І власне на суднобудівному заводі «Ленінська кузня», де він почав працювати електриком за розподілом, знайшов свою майбутню дружину Ніну. Відслужив армію, повернувся на завод, закінчив КПІ, працював начальником лабораторії контролю-вимірвальних приладів. «Коли завод став розвалюватися, у 1995-му, дружина також перейшла у Чорнобильську зону відчуження, де я вже трудився з 1988-го», — згадує Микола Тетерін.

Чорнобильська зона відчуження стала для Миколи Васильовича не просто місцем роботи, по суті, рідною домівкою. За 30 років пройшов її уздовж і поперек, тут усе знайоме йому до дрібниць. Як людина, котра давно працює у зоні відчуження, і з нею, і з людьми, які тут трудяться, споріднився, «запустив коріння», сприймає все дуже близько до серця і відчуває відповідальність за те, що тут відбувається і відбувалося.

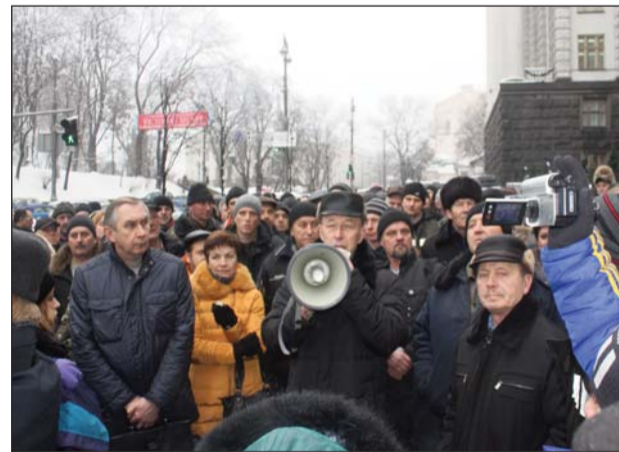
Зона причетності

— Спочатку була особлива атмосфера, — згадує Микола Тетерін. — Зараз, на жаль, вже не така. Але коли я прийшов у 1988-му, було тут майже по-родинному. Якщо ти стоїш, наприклад, на дорозі, тобі треба далі йти, зупиниться будь-яка (приватна, державна) перша ж машина — тебе обов'язково підберуть. Дуже тісними були міжособистісні стосунки, нормою були взаємодопомога, доброзичливість, одне слово, братські почуття. Тоді був і колектив єдиним, не було ще такого розділення за виробничими завданнями. Мало значення і те, що жили разом поза домівкою, в гуртожитку, що само по собі змушувало людей зближуватися.

Це, треба сказати, створювало і проблеми. Був певний ризик для

сім'ї: якщо родина була не дуже міцною, частенько сім'ї розпадалися. З людей, які давно працювали і пам'ятають ту першу, післяаварійну, зону, залишилося ще десятка осіб. Ліквідатори з 86-го року помирають, а ті, хто вижив, дуже сильно хворіють. Ліквідатори 87-90-х — це вже інша історія. Уже не було таких високих рівнів радіації і таких небезпечних робіт теж. Тому треба розділяти ліквідаторів 86-го року і нас, як я вважаю, умовних ліквідаторів. На той час, як я потрапив на роботу до зони відчуження, ситуація вже поліпшилася, проте уздовж доріг їздили поливальні машини, спеціальним розчином обробляли територію, щоб не підіймався пил. Використовували ми, звичайно, індивідуальні засоби захисту.

(Закінчення на 2-й стор.)

Щільний графік запланованих робіт має Чорнобильська АЕС у 2021 році

Детальніше про плани ЧАЕС — від заступника начальника відділу стратегічного планування Віктора КУЧИНСЬКОГО:

— Наше підприємство продовжує працювати згідно з основними статутними видами діяльності. Хотів би звернути увагу на найважливіші та основні завдання, які необхідно виконати підприємству у 2021 році. Найперше — це перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему. Триватиме експлуатація об'єкта «Укриття», а також промисловодослідна експлуатація Нового безпечного конфайнменту.

Ще один напрям діяльності — це демонтаж нестабільних конструкцій, зокрема, однієї з металевих ферм, яка стабілізує південну частину покрівлі. Нам потрібне відповідне обладнання для виконання підготовчих робіт.

Важливий напрям — це поводження з відпрацьованим ядерним паливом. Перевезення ВЯП зі СВЯП-1 до СВЯП-2 триватиме майже 10 років. У 2021 році ми плануємо перевезти не менше 1 575 відпрацьованих тепловідільних збірок. Отож, за планом, наприкінці року на СВЯП-2 буде розміщено на довготривале зберігання 1 761 ВТВЗ. Оскільки СВЯП-1 буде в експлуатації ще майже 10 років, залишається важливим завданням підтримувати його у безпечному стані. Тому цього року ми плануємо завершити роботи з підвищення безпеки цього об'єкта, зокрема, з реконструкції системи радіаційного контролю, заміни кабельного господарства, силового обладнання, а також забезпечити фізичний захист під час перевезення ВТВЗ з одного сховища до іншого.

(Закінчення на 3-й стор.)

